

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Adult education history in Britain : past, present and future. Part 1 / [Historie vzdělávání dospělých v Británii : minulost, současnost a budoucnost. Část 1] / Mark Freeman – eng

In: Paedagogica historica -- ISSN 0030-9230 -- Roč. 56, č. 3 (June) (2020), s. 384-411.

Článek se zabývá historií vzdělávání dospělých ve Velké Británii, které je často zastíněno tzv. "velkou tradicí" - tj. vzděláváním dospělých na kurzech pořádaných univerzitami a vzděláváním dělníků pod záštitou Dělnické vzdělávací asociace. Rozebírá rozdíly mezi odborným a ne-odborným vzděláváním, motivaci lidí k participaci na vzdělávání a "dotované" versus "samostatné" vzdělávání dospělých. Druhá část příspěvku navrhuje směry, kterými by se měla historiografie vzdělávání dospělých ubírat.

vzdělávání dospělých ; historické hledisko ; univerzita třetího věku ; dělnické vzdělávání ; historiografie ; odborné vzdělání ; participace ; mimoškolní vzdělávání ; Velká Británie ; dotace

<http://katalog.npmk.cz/documents/518476>

2.

Ašpirácie žiakov k vede z pohľadu vedeckého kapitálu a preferencií rodičov = Pupils' aspirations to science from the perspective of science capital and parent's preferences / Žaneta Dodeková

-- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 11, č. 4 (2020), s. 204-215.

Počet žáků, kteří se rozhodnou studovat přírodovědný či technický směr po základní škole, je na Slovensku i v okolních zemích dlouhodobě nízký. Většina dětí do věku deseti let má o vědu zájem, ten ale později s věkem výrazně klesá, a to zejména po přechodu na střední školu. Autorka se v článku zaměřuje na vliv rodiny, předchozích zkušeností a každodenního kontaktu s vědou při formování pozitivního postoje dětí k vědě. Analyzuje, jak rodina a její každodenní zvyky a hodnoty ovlivňují děti ve volbě vědy jako své možné budoucí kariéry.

žák ; základní škola ; volba studijního oboru ; volba školy ; volba povolání ; přechod ze základní na střední školu ; věda ; přírodní vědy ; přírodovědné studium ; technické vědy ; technické studium ; působení ; rodina ; rodiče ; postoj žáka ; Slovensko ; Evropa

<http://katalog.npmk.cz/documents/518823>

3.

Emotionally loaded identity and agency in Finnish academic work / [Emocionálně nabitá identita a působení v akademické práci ve Finsku] / Jani Ursin, Katja Vähäsantanen, Lynn McAlpine, Päivi Hökkä -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 3-4 (April-May) (2020), s. 311-325.

Předložená studie zkoumala zkušenosti, působení a emoce ve skupině finských akademiků, kteří nedosáhli na titul PhD, mají primární odpovědnost za výuku, ale také se od nich očekává zapojení do výzkumu. Byly použity tematické a následně narativní přístupy. Studie ukazuje pět příběhů, které naznačovaly vyvážené i napjaté vztahy pokud jde o akademickou identitu, s proměnlivým vnímáním jejich působení a emocí. Přispěla tak k širšímu povědomí o zkušenostech pracovníků, kteří jsou ještě stále nedostatečně prozkoumanou akademickou skupinou, a zároveň poskytuje pohled na emocionálně nabitou povahu akademické práce.

vysoká škola ; univerzity ; vysokoškolský pedagog ; akademická hodnost ; doktorát ; výzkum ; výzkumný pracovník ; působení ; podmiňování ; emoce ; vnímání role ; emocionální adaptace ; identita ; Finsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/518329>

4.

Etické koncepcie a ideologická neutralita etickej výchovy : (na príklade tematického celku ochrany prírody a vzťahu človeka k zvieratám) / [Ethical concepts and ideological neutrality of ethical education] / Ján Kaliský – slo

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 30, č. 1 (2021), s. 17-19.

Článek se věnuje povaze vyučovacího předmětu etická výchova, která by měla být neideologická, přesto se lze v praxi setkat s prosazováním konkrétní etické teorie či světového názoru. Autor článku varuje před jednostranným zdůrazňováním morálních ideálů bez schopnosti zhodnocení a diskuse. Uvedeny jsou konkrétní příklady z oblasti ekoetiky: střet zájmu člověka a mimolidských bytostí, otázka bezpečnosti člověka ve vztahu k divokým zvířatům, přístup ke konzumaci masa zvláště v nehostinných přírodních podmínkách či využívání laboratorních zvířat k testování léků.

etika ; koncepce ; ideologie ; mravní výchova ; ochrana životního prostředí ; člověk ; živočich ; zájem ; hodnocení ; diskuse ; světový názor ; bezpečnost ; vyučovací předmět ; léčiva ; laboratorní pokus ; stravovací zvyklosti ; ekoetika ; maso

<http://katalog.npmk.cz/documents/518365>

5.

First-year seminar focused on study skills : an ill-suited attempt to improve student retention / [Seminář prvního ročníku zaměřený na studijní dovednosti : nevhodný pokus zlepšit schopnosti studentů] / Dharmananda Jairam -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 3-4 (April-May) (2020), s. 513-527.

Mnoho studentů opouští vysokoškolské studium kvůli neuspokojivému akademickému výkonu. Vysoké školy zareagovaly nabídkou seminářů zaměřených na studijní dovednosti studentů prvního ročníku. Cílem předložené studie bylo změřit studijní návyky vysokoškoláků po absolvování semináře. Zjištění však ukázala, že semináře nefungují; neúčinné studijní strategie u vysokoškoláků přetrvávají. K řešení tohoto problému bylo nabídnuto několik návrhů, z nichž nejvýznamnější je integrovat výuku efektivních studijních dovedností do pravidelných přednášek. Podpůrné programy by měly být zaměřeny spíše na zvládání stresu při přechodu studentů na vysokou školu.

vysokoškolské studium ; student ; výuka ; obsah výuky ; kurs ; seminář ; schopnost učení ; osobní předpoklady ; nedokončení studia ; nedostatečný výkon ; stres ; strategie učení ; dovednost studovat ; studijní předpoklady ; studijní výsledky

<http://katalog.npmk.cz/documents/518334>

6.

Friendship as method : reflections on a new approach to understanding student experiences in higher education / [Přátelství jako metoda : reflexe nového přístupu k pochopení zkušeností studentů ve vysokoškolském vzdělávání] / Emma Heron -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 3-4 (April-May) (2020), s. 393-407.

V současné době univerzity mají potřebu mít mnohem více informací o svých studentech. Znalosti se obvykle opírají o popisy studentského života odvozené z průzkumů a dotazníků a konvenční metody zjišťování zkušeností studentů jsou omezené. Autorka informuje o nové metodě, jak dosáhnout většího porozumění univerzity vysokoškolským studentům. Prostřednictvím projektu BBC Radio 4 („The listening project“) a StoryCorps v USA se dvojice spřátelených studentů účastnily soukromých řízených rozhovorů bez přítomnosti výzkumníka. Projektu se zúčastnilo deset párů studentů (věk 19-45 let, různých oborů studia, různých etnik, dva smíšené páry) z velké univerzity na severu Anglie. Analýza rozhovorů ukazuje, že osobní pohoda, štěstí, sebevědomí a pocit sounáležitosti na univerzitě jsou významně ovlivněny rolí a přítomností přátel a rodiny. Zapojení do této nové metody studenti vítají a kladně hodnotí přístup univerzity jako „pečující a naslouchající studentům“.

vysoká škola ; univerzita ; student ; školní prostředí ; studentský život ; přátelství ; subjektivní pohoda ; kvalitativní analýza ; rodičovská role ; rodinný život ; vztahy mezi vrstevníky ; interpersonální vztahy ; Anglie ; autenticita ; přístup

<http://katalog.npmk.cz/documents/518328>

7.

Gnev kak social'naja emocija doškol'nikov : vozmožnosti socializacii / [Hněv jako sociální emoce předškoláků : možnosti socializace] / Natal'ja Viktorovna Mikljajeva, Svetlana Ivanovna Semenaka -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 8

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 93, č. 2 (2021), s. 15-20.

Článek se věnuje problému socializace hněvu u předškolních dětí. Prezentuje způsoby, jak s hněvem dítěte nakládat v mateřské škole i doma. Rozebírá škálu intenzity hněvu: nesouhlas, podráždění, rozhořčení, zlost, hněv, zuřivost. Vždy je důležité znát příčiny těchto negativních emocí. Mohou být fyzické, psychické a sociální. Uklidnit lze dítě rozhovorem, hrou (např. "Nedokončené věty": Mám vztek, když...), zmíněna je i písčaná terapie (písek, voda - dítě staví město nebo vesnici, umísťuje v nich hračky apod.). V rámci rodiny je důležité, aby sami rodiče nešli dítěti špatným příkladem.

emoce ; agresivita ; předškolní dítě ; předškolní věk ; mateřská škola ; rodina ; rodiče ; vztah rodiče-dítě ; vztah dospělý-dítě ; hra ; terapie ; socializace ; Rusko ; zlost ; vztek ; rozhovor

<http://katalog.npmk.cz/documents/518093>

8.

Hodnotenie kvality šlabikárov učiteľmi = The evaluation of textbook quality by teachers / Zuzana Juščáková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 11, č. 3 (2020), s. 151-168.

Do výzkumu kvality slabikářů se zapojilo 343 slovenských základních škol vybraných reprezentativně podle regionů, zřizovatelů a podle používaných slabikářů ve školním roce 2018/2019. Cílem výzkumu bylo zjistit míru spokojenosti učitelů s aktuálně používanými učebnicemi na Slovensku, přinést zpětnou vazbu autorům a vydavatelstvím a upozornit ministerstvo školství na potřebu kvalitních didaktických pomůcek.

učební pomůcka ; pomůcky žáka ; učebnice ; slabikář ; výsledek výzkumu ; kvalita ; základní škola ; první stupeň ; Slovensko ; ročník 1 ; 2018/2019

<http://katalog.npmk.cz/documents/518753>

9.

Medzinárodný program Zelená škola na Slovensku ako príklad praktickej environmentálnej výchovy a občianskej angažovanosti / [International program Green School in Slovakia as an example of practical environmental education and civic engagement] / Zuzana Gallayová - slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhledy : odborně-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 30, č. 3 (2021), s. 12-14.

Zelená škola <https://zelenaskola.sk/>

Článek informuje o mezinárodním environmentálním vzdělávacím programu Zelená škola (Ecoschools), představuje jeho metodiku a příklady využití ve slovenských školách. Autorka článku se zasazuje o to, aby se environmentální vyučování a výchova staly běžnou praxí v každodenním chodu škol a byly propojovány s mimoškolními činnostmi i běžným životem mimo školu.

vzdělávací program ; mezinárodní programy a projekty ; ekologická výchova ; cíl výuky ; metodika ; školní činnosti ; mimoškolní výchova ; občanská účast ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/518564>

10.

Obraz o internetovej reklame očami mladých ľudí / [Picture of internet advertisement through the eyes of young people] / Marcela Šarvajcová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže – ISSN 1335-1109 -- Roč. 27, č. 2 (2021), s. 50-56.

S rozvojem tisku a techniky se mění i forma a způsob prezentace reklam. Přizpůsobují se širšímu publiku a dochází k jejich transformaci v souladu s informační společností. Reklama umístěná na internetu zažívá prudký rozmach, což způsobuje každoroční zvýšení výdajů na ni. Reklamy na internetu působí nejvíce na mladé lidi, kteří jsou nejvíce zastoupenou kategorií. Hlavním cílem předloženého kvalitativního výzkumu byla analýza celkového obrazu, jaký mají mladí lidé o reklamě, jejich vnímání reklamy a její vliv na rozhodování o koupi. Výsledky v grafech a schématech.

reklama ; reklama a propagace ; internet ; informační společnost ; výdaje ; mládež ; mladí dospělí ; vnímání ; působení ; průzkum ; Slovensko ; nakupování

<http://katalog.npmk.cz/documents/518231>

11.

Pictures for schools : visual education in the classroom and the art gallery / [Obrazy pro školy : vizuální vzdělávání ve třídě a v obrazové galerii] / Natalie Bradbury – eng

In: Paedagogica historica -- ISSN 0030-9230 -- Roč. 57, č. 1-2 (February-April) (2021), s. 126-144.

Článek se zaměřuje na patronátní program Pictures for Schools (Obrazy pro školy), který v poválečné Británii založila umělkyně a pedagožka Nan Youngman (1906-1995). Zabýval se prodejem vhodných obrazů do školských zařízení. Umělecká díla se tak měla využívat jako

vzdělávací nástroj v rámci širšího programu vizuálního vzdělávání. Ten byl představen s cílem proměnit občany v kritické pozorovatele míst a předmětů, které je obklopují. V rámci tohoto programu byly obrazy dětem předkládány ve třídě a v obrazárně. První výstava programu Pictures for Schools se konala v Londýně v r. 1947, následně se výstavy konaly každoročně až do r. 1969. Rozvíjely kritické myšlení a vytváření vlastního názoru u dětí, které měly později hrát důležitou občanskou roli v obnově poválečné Británie.

výchova a vzdělávání ; forma výuky ; škola ; obraz ; vzdělávací program ; práce ve třídě ; žák ; kritičnost ; Youngman, Nan, ; Youngman, Nan, ; Velká Británie ; obrazárna ; kritické myšlení ; vizuální umění ; 1945-

<http://katalog.npmk.cz/documents/518687>

12.

Profesijný rozvoj učiteľa základnej umeleckej školy / [Professional development of a primary art school teacher] / Edita Pavúrová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy: 4

In: Pedagogické rozhľady : odborný časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 30, č. 2 (2021), s. 8-11.

Článek se věnuje profesnímu rozvoji učitelů základních uměleckých škol, jejich specifickému postavení ve vzdělávacím systému a požadavkům, jež jsou na učitele ZUŠ kladeny. Rozebírá profesní kompetence učitelů a seznamuje s atestačním procesem na základních uměleckých školách. Nabízí námět k tvorbě portfolia učitele ZUŠ.

základní umělecká škola ; odborný rozvoj zaměstnanců ; učitel ; systém výchovy a vzdělávání ; způsobilost ; atestace ; portfolio

<http://katalog.npmk.cz/documents/518414>

13.

Standardisierte Sprachdiagnostik bei älteren Kindern und Jugendlichen mit Down-Syndrom / [Standardizovaná jazyková diagnostika u starších dětí a mladistvých s Downovým syndromem] / Isabel Neitzel, Falko Dittmann -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vierteljahresschrift für Heilpädagogik und ihre Nachbargebiete : VHN -- ISSN 0017-9655 -- Roč. 90, č. 3 (2021), s. 191-205.

Kromě kognitivních poruch se u starších dětí a adolescentů s Downovým syndromem projevují nedostatky v receptivních a expresivních jazykových schopnostech. Diagnostická přesnost je zásadní jak pro plánování terapie a podpory, tak pro úspěšnost léčby. Diagnostický postup v této věkové skupině však představuje zvláštní výzvu, protože pro ni dosud neexistují zavedené vyšetřovací postupy a normativní údaje. V příspěvku jsou na základě případových studií představeny možnosti standardizované jazykové diagnostiky, jako jsou ty, které se používají u dětí s vývojovými poruchami řeči bez kognitivní poruchy.

poznávací schopnost ; Downův syndrom ; postižený ; starší školní věk ; mládež ; vývoj řeči ; diagnostika ; terapie ; případová studie ; porucha řeči ; kognitivní postižení

<http://katalog.npmk.cz/documents/518333>

14.

The Sudetendeutsche Jugendgemeinschaft: the ideological and organisational platform of the Sudeten German youth movement and its means to create the Sudetendeutsche Volksgemeinschaft / [Sudetoněmecké mládežnické společenství : ideologická a organizační platforma sudetoněmeckého mládežnického hnutí a její prostředky ke zřízení Sudetoněmeckého nacionálního společenství] / Tomas Kasper – eng

In: Paedagogica historica -- ISSN 0030-9230 -- Roč. 56, č. 5 (October) (2020), s. 642-661.

Článek se zaměřuje na koncepci sudetoněmeckého nacionálního společenství, formovaného na národních konzervativních táborech mládeže z německé menšiny žijící v meziválečném Československu. Zkoumá vzdělávací programy národně konzervativních sudetoněmeckých asociací v letech 1918-1933 a 1933-1938, kdy se díky politické a ekonomické krizi v Československu začal prosazovat tlak na sjednocení německé mládeže. Ta se měla sjednotit pod jedním heslem v duchu společného nacionálního a rasisticky čistého programu skrze vzdělávání.

politika ; nacionalismus ; mládež ; organizace mládeže ; vzdělávání ; organizace výuky ; školství ; historické hledisko ; dějiny školství ; Sudety (Česko) ; Československo ; sjednocení ; 1933-1938 ; 1918-1933

<http://katalog.npmk.cz/documents/518680>

15.

Voľný čas ako preventívny faktor pred vznikom radikalizmu a extrémizmu u žiakov stredných škôl / [Leisure time as a preventive factor against the development of radicalism and extremism in secondary school students] / Peter Jendryščík -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže – ISSN 1335-1109 -- Roč. 27, č. 2 (2021), s. 57-71.

Výsledky různých evropských výzkumů potvrdily nárůst extremistických myšlenek v Evropě. Je proto nevyhnutelné analyzovat ekonomické i politické příčiny tohoto jevu. Nejohroženější skupinou jsou mladí lidé. V dnešní době rychlých a dostupných informací, často vymyšlených či překroucených, je nutno zaměřit se především na preventivní aktivity, které by mohly eliminovat nebo alespoň částečně omezit nastolený trend. Tuto úlohu částečně plní i média. Článek se zaměřuje na formy trávení volného času jako jednu z forem prevence před extremismem u mládeže a analyzuje jejich možnosti a dostupnost. Výsledky šetření jsou uvedeny v grafech.

extremismus ; mládež ; střední škola ; směr ; prevence ; volný čas ; žák ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/518416>